

SZÉKESEFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petitsor: Megrendelünkötől 4 — nem megrendelünkötől 6 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.

Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlička Vincez.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyitlírben megjelenő közlemények után négy hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

➡ **Kéziratok nem küldetnek vissza.** ➡

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

A csoportok elnökei s jegyzői nov. 3-én d. u. 2 órakor tartottak ülést a kiállítási helyiségben. Gróf Zichy Jenő elnök nyitá meg az ülést, részletesen esetelve a végrehajtó bizottság eddigi működésének eredményét. Ezután ajánlja, hogy a végrehajtó bizottság által már elfogadott a nagy közönséghez intézendő felhívást a csoportok is fogadják el; a felhívás vita alá vétetvén, több módosítás után elfogadtatott s elhatároztatott, hogy az szélküldetni fog, ezután a felhíváshoz csatolandó szabályzati kivonat lett megállapítva s elfogadva. A felhívást és kivonatot közölni fogjuk.

Az I. vagyis erdőtermények és félkészítmények, nehezebb faiparra nézve alakított csoport vasárnap reggel tartott ülést a kiállítási helyiségben. — Az ülést Vértessy György elnök nyitá meg, felhíván a tagokat buzgó tevékenységre. Ezután a nagyközönséghez intéző felhívás vétetett vita alá, mely, ugy a kiállítási szabályzati kivonat némi megjegyzésekkel elfogadtatott s azok kinyomatása és széküldésére a végrehajtó bizottság megkerestetni fog.

A székesfejérvári iparosok vasárnap d. u. 4 órára összehívott értekezletén elhatároztatott, hogy november 10-én d. u. 3 órakor fog ülést tartatni, melyen a kiállítás ügye tanácskozás alá vétetik. A vasárnap délutáni ülésről hír rovatunkban bővebben szönlünk.

Az irodai és pénztári központi bizottságnak ügykezelési szabályzata.

Hivatás köre.

1. §. Az irodai és pénztári központi bizottság valamennyi irodai teendők végrehajtását és felügyeletét eszközli; ügykörébe tartozik a pénztárkezelés, könyvelés és levelezés, általában minden írásbeli és üzleti teendő, u. m. szállítási díj kedvezmények kieszközlése, biztosítások végrehajtása stb. Elkészíti a kiállítási cathalogust; átveszi a beérkező kiállítandó tárgyakat s átadja az illető csoportoknak; szervezi és közvetíti a közlekedést a kiállítókkal, nemkülönbben a csoportokkal és bizottságokkal egymás közt. Szóval azon központot képezi, melyből valamennyi a kiállításra vonatkozó teendők igazgattatnak és így az egész kiállítási szervezetnek alapját képezi.

Szervezés.

2. §. Fentebbi teendők végrehajtásával főruházott bizottság a kiállítási elnökön kívül a végrehajtó bizottság által választott 5 tagból áll, kik maguk közül elnököt, jegyzőt és pénztárnokot választanak. A bizottság minden hét szombatián egy rendes, szükség esetén azonban több ülést tart, melyeken a kiállítási titkár tanácskozási joggal részt veszen. — A határozatok szótöbbséggel hozatnak és a határozatképességhez a bizottsági elnökkel együtt legalább 3 tag jelenléte szükséges.

3. §. A bizottság első feladata az iroda berendezése és a szükséges személyzet alkalmazása; továbbá a nyomtatványok megrendelése s egyébb a pontos ügyvitel érdekében intézkedések megtétele.

A titkár választására vonatkozólag előterjesztést tesz a végrehajtó bizottságnak, mely ennek alapján véglegesen határoz.

4. §. Ezen bizottság a végrehajtó bizottságot havonként legalább egyszer az el-

nökség utján teljes ülésre hívja össze, teszi ezt azonban a szükséghez képest többször is, ha a kiállítási elnök gróf Zichy Jenő ö méltósága, vagy a végrehajtó bizottságnak legalább 3 tagja ezt kíváná. Ezen ülésekben a bizottság havonként legalább egyszer jelentést nyújt be a történekről, illetve javaslatokat tesz a további történeendőkre nézve.

5. §. Az iroda felügyeletét minden héten a bizottságnak egy-egy tagja felváltva teljesíti. A felügyelő tag tartozik ezen hét folyamában naponként az általa előlegesen megjelölendő időben az irodában jelen lenni, hol minden teendőre felügyel; gondoskodik a bizottsági határozatok pontos végrehajtásáról, a csoportok és bizottságok közti közlekedés létesítése és fenntartásáról, elintézteti a levelezéseket, netaláni szóbeli tudakozódásokra választ és felvilágosítást ad, nemkülönbben a halasztást nem szenvedhető intézkedéseket elrendeli és azonnal végre is hajtajta.

6. §. Valamennyi a kiállítási irodából kiküldött levelek, vagy másnemű irományok a bizottsági elnök vagy a heti biztos és titkár által, — a pénztári ügyekre vonatkozók a pénztárnok által is a kiállítás nevében iratnak alá. Fontosabb okmányok, köriratok s hasonnemű irományok a kiállítás elnöke gr. Zichy Jenő ö mltga által aláíratnak és a titkár által, az iromány tartalmához képest a bizottsági elnök által is ellenjegyeztetnek.

7. §. A hetenkint tartandó bizottsági ülések naprendje:

- a) a pénztárnok, a titkár és a heti biztos jelentései a lefolyt hétről,
- b) a legközelebbi héten végzendők felletti határozathozatal,
- c) netaláni egyéb indítványok.

A kiállítási titkár hatásköre.

8. §. A titkár, a végrehajtó bizottságnak, illetőleg az irodai bizottságnak van

alárendelve, csakis ezektől nyeri utasításait. A végrehajtó bizottság ülésein a jegyzőkönyvet vezeti, valamennyi beadványokról, a történekről és az irodai bizottság határozatairól jelentést tesz, és az irodai és pénztári közp. bizottság ülésein tanácskozási joggal résztveszen. — Ó az irodának főnöke. Fel van hatalmazva az érkező leveleket, — a pénzt tartalmazók kivételével — felbontani. A heti bizottság egyetértőleg elintézi a levelezést, melyet az irodai bizottság által nyert utasítás értelmében vezet; nyilvántartja valamennyi neki kézbesítendő, csoport- és bizottsági jegyzőkönyvet; az azokban hozott határozatoknak a bizottság elé való terjesztéséről gondoskodik; a bizottsági intézkedések pontos keresztülviteléért felelős; köteles minden a kiállítás sikerét előmozdító észrevételeit s ezek folytán netaláni indítványait a bizottság eléterjesztetni; összes tevékenységét kizárólagosan a kiállításnak szentelni és a többi hivatalnokok munkálatainak pontos és kifogástalan végrehajtására felügyelni.

Jegyző.

9. §. A jegyző a bizottsági ülések jegyzőkönyveit vezeti, melyek a reá következő ülésben az elnök és jegyző aláírásával hitelesítettek; a hozott határozatok elintézésére, nemkülönbben a függőben maradt kérdések elintézésére felügyel.

Pénztárnok.

10. §. A pénztárnok saját felelősége alatt vezeti a kiállításra vonatkozó összes pénztár kezelést, nyugta mellett átvesz mindennemű befolyó pénzt és valamennyi az elnök, gróf Zichy Jenő ö mltga által utalványozott kiadásokat eszközli. Fel van hatalmazva elodázhatlanul szükséges kiadásokat 50 forint erejéig az irodai és pénztári központi bizottság határozata folytán teljesíteni.

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

IV-ik László.

I.

„Király vagyok, királyatok
Ti büszke főurak,
Kit sértetek törvény szerint
Az égere! nem szabad!”

„Igen királyunk egykoron,
Most csak fogoly király,
— Szól Finta nádor — a kiért
Nincs kard, mely sikra száll.

Király valál s mi tisztelénk
Derék ifju vitéz,
S ha az marad, mi volt szived,
Most mind hódolni kész.

De fényre termett polczodon,
Csak gyenge nád valál,
Mit kény szerint ingat a szél,
Ha néha rátalál.

És téged ifju ingata,
Mi több letört a vész,
Magyar királynak nem való,
Ki csak lány szembe néz!”

„Bocsánatot derék öreg,
Királyod kér s kesereg,
Hiszen fenéig itta ki
A kéj s mámor kehelyt.

Honának él és büszke lesz,
Ha ugy, mint egykoron,
A nép a harcban élteti
Ifju, de hős karom.”

„Látom király a vér nemes,
Hisz Árpád vére ez,
Mutass erélyt s ki elvevé,
Most újra trónt szerez.

A nép magyar, a nép derék
S királya volna báb?
Kit vad szeszélyeként a lány
Vet erre és odább?

E változékony jellemet
Vesd el s légy férfiú,
Becsület és jó öntudat
A legszebb koszoru.

Ez ékesítse szivedet
S néped szeretni fog,
Sietve nálad teremnek
A legbárbabb karok.”

„Szólj nádorom, öreg hivem,
Oh mondd, hogy mit tegyek?
Mikor ígér ragaszkodást
A nemzet és sereg?”

„Szép próba áll előtted im,
A kunok zajlanak,
S ha féket rájuk nem teszünk,
Valódi bész vadak.

Mutasd király, hogy a kiket
Egykor kegyelt szived,
Most sértve törvényt és jogot,
Lesujtani is mered.

Kardot ragadj, vas kell nekik,
Ők is pusztítanak,
S mint ellenséget verje szét,
Nemes király harag.

Ha ezt teszed, ha győz a jó
Szivedben, népedet

Mit sujta eddig gyenge kar,
Vezesd s majd hön szeret.”

„Őket szerettem és hazát
Adék nekik öreg,
S a mit adék, azt most vegye,
Kardom rabolva meg?”

„Nem ugy király, rabolva nem,
A jog sohasem rabol,
Csak bünteti, mi a haza
S nemzet kárára volt.

A kún nemzettel jót tevé,
Hazát adál nekik,
S most a kitől kapák, reád
Guny' s lándzsájuk vetik.

Törvényeink sérthetlenség,
Védőjük vagy király,
S a sértő népre hős karod,
Az szórja a halált!”

„Te győztél Finta, hü nemes,
László, király leve,
S most küzdni fog, szeresse ugy
Hü népe, nemzete!”

S ki kún leányok bábja volt,
Most ismét hős vitéz,
Ki bajjal és halállal is,
Merészen szembe néz.

II.

Fénynyel süt a holdvilág a vizre,
Míntha bizon kémlelődvé nézve,
A Hód tava olyan rendes, tiszta,
Pedig ma sok kún vérét felissza.

Délczeg, szép vitézek jönnek arra,
Mint a hold, ragyog mindnyájuk arcza,
Habzó méneik gyorsan robnognak,
Büszke tánczal, fényénél a holdnak.

„Itt találjuk, itt meg kell találnunk
Ellenünket, ez lesz harczi tájunk,
Itt omoljon az árulók vére,
Fel barátim a vidék szemlére!”

Igy beszél a kis csapat vezére,
S büszke szemmel néz a holt vidékre,
És nyomában szép daliák jönnek,
Bélyegével a harcztvágy s örömnök.

„Nézd királyom — szól egyik vitéze, —
Nézz e pusztá, egykor termő tésre;
Itt dühöngtek testvér vért kiontva,
A kiket te hoztál szép honunkba.”

És a mint szól távol romboló tűz,
Már feléjük üszköt követül üz,
S rémes lángok vetnek fényt a tájra,
Nagy boszuval az egerek szállva.

És követ jó fáradtan lihegve;
„Jó királyom ronts e kún seregre!
Mint a rablógylkos jár e gaz nép
Mindent romból, pusztít, életet tép.

Oh siessünk, harcra kell sietnünk,
Kétségbe vár nem testvérünk!
S összerogy alatta paripája,
Véglehelétét kifúva rája.

És a mint szól, a király s vitézi
Lelkesülnek, szinte öröm nézni.
„Hát előre, harczolunk halálig!”
És kezökben fent aczél villámlik.

S mint a sas, ha fészke szét van dülva,
Ronta László az áruló kunra,
Csöng a kard, röpül a kopja, dárda,
László is kardját kún vérebe mártja.

És midőn az éj leszál a földre,
A futó kúnt veszik üldözöbe,

11. §. A pénztárnok a bevételek és kiadásokról rendes pénztári könyvet vezet, melybe a bizottsági elnök mindenkor betekinthez; nemkülönben a heti ülésekben a pénztár állásáról és a pénztári ügyekről jelentést tesz.

12. §. Egy külön pénztárkezelési szabályzat megállapítása későbbre tartatik fen, midőn azt az elterjedtebb s elágazottabb pénztárkezelés — különösen a kiállítás tartama alatt — igényelné.

Általános határozatok.

13. §. Itt fel nem sorolt előfordulható és a bizottságnak, vagy az iroda hatás körébe tartozó esetekben, melyeknek végrehajtási módzataira kétélyek forognak fen, a bizottsági elnök, vagy ennek távollétében a heti bizos a pénztárnokkal és titkárral egyetértőleg határoz.

14. §. Azon kérdésekben, hol egyetértő határozat hozatala lehetetlennek mutatkozott a kiállítási elnök gróf Zichy Jenő ő mltsága, esetleg a végrehajtó bizottság dönt.

15. §. Ezen szabályzat a végrehajtó bizottság jóváhagyásával azonnal hatályba lép és az iroda-helyiségében megtekintés végett ki leend téve.

Ezen szabályzatnak, a gyakorlati kezesztülvitel folyamában észlelhető netaláni hiányai a végrehajtó bizottság bealegegyezéssel kiegészíthetők, illetve némely pontjai az irodai bizottság javaslata értelmében módosíthatók.

Dömötör János élete és munkái.

(Folytatás.)

1863. tavaszán komolyabban kezdett foglalkozni azon eszmével, minő pályát választson magának!

Ekkori levelében említi:

„Azt irtad, hogy vágyol Pestre. Hát én? Mikor azt olvastam, hogy a Kisfaludy-társaság egy novemberi ülésében Arany „Bolond Istók” című költeményéből olvasott fel s az egész gyűlés majd megszakadt a nevelés miatt: én is majd megszakadtam a bosszúság miatt, hogy miért nem lehettem én ott? S mióta meghallottam, hogy a pesti teologusoknak önképzőkörük van, melynek Gyulai az elnöke, azóta alig várom azt az órát, a mikor, mint tag oda beléphetek. — Hidd el pajtás, semminek sem tudnék annyira örülni, mintha az (t. i. Gyulai) meg lenne velem elégedve. Pedig minden héten kétféle czéлом van, egyik felén a hétnek az, hogy nem lesz én belőlem semmi más, mint falusi pap, másik részében pedig az, hogy valami olyan aestheticával foglalkozó egyéniség, s sohasem tudom magam sem mire sem határozni.”

S ugylátszik az utolsóra határozta el magát, mert bár a theologiai pályára lépett, s azt dicsteljesen be is fejezte: mégis inkább az aesthetika mivélésére szánta magát, mert gyakorlatilag sohasem foglalkozott theologióval s ugy tanársága, mint későbbi pályáján e téren szerzett magának érdemeket.

Gymnasiumi életéből két körülményt látok még szükségesnek felemlíteni, egyik az, hogy Nagy-Körösön régtől fogva szokásban van, őt aranynyal díjazni a legjobb magyar munkát, mit a 8-ik osztálybeliek

készítenek az érettségi vizsga alkalmával. 1862-ik évben a feladott több tétel között Dömötör a 4-ket dolgozta fel, e czíműt „Minő epikai forma legalkalmasabb a magyar nyelv és gondolkodásmódhoz, van-e ilyenre minta irodalmunkban s ha igen, — melyik az?”

A díjat az ő és Komáromy Lajos munkája közt osztották fel, ez utóbbi azonban könnyebb témát választott s az öt aranyból 3-at Dömötör kapott, tehát az oroszlanrészben ő nyerte el.

Másik körülmény az, hogy ugyanezen évben Nagy-Körösön jótékony czéla hangverseny rendeztetett, s ott Egressy Gábor mellett Dömötör is szavalt.

„En — írja levelében — Tompa Uj Simeonját szavaltam, Egressy is ott volt, s ő Zách Klárát és Agnes asszonyt, oly remekül mindkettőt, de kivált az utolsót, hogy olyan szavaltat még képzelni sem mertem. Az enyimet megtapsolta ő is s azt mondta róla Szilágyinak, hogy látszik, miszerint nemcsak meg, de át is értem a mit szavaltok, sőt át is érzem, s nemcsak tanulom, de tanulmányozom is, csak ne ágálnék, mert ez annak sem jó nagyon jól ki, a ki jól tud, hát még annak, a ki nem tud. (Egressy sohasem ágal mikor költeményt szaval.)”

Egressy e nyilatkozatát nem adta volna egy világgért, pedig mint tudom saját szavaltatát nem sokra becsülte, — mentegette is magát, hogy Egressy mellett szavalni vállalkozott; de hát nem tehetek róla — írja — ha többi még nálam is rosszabb szavaló. Pedig ha Egressynek, a szónoklat felelőmulhatlan mesterének tetszését megnyerni birta, — mégsem lehetett rossz szavaló.

Általában nemcsak ekkor, de minden alkalommal bámulni lehetett benne azon ritka szép jellemvonást, hogy míg társait szorgalmában, észtehetőségben, gazdag ismeretekben annyira túlszárnyalta: a szerénység mindig legszebb erényei közé tartozott.

Innen magyarázható az, hogy a kívül csak érintkezésben állt, akár tanár, akár tanítvány akár más, szeretetet és tiszteletet vívott ki magának.

A gymnasiumi tanulmányok bevégezte után végre elérte vágyai netovábbját: eljutott a fővárosba s a theologus lett, mire csak nagysokára tudta magát elszánni.

Itt csakhamar megismerkedett az irodalom férfialak s könyvtárak állván rendelkezésére s megkezdte irodalmi működését s midőn 2 év múlva 1865-ben a dicéretre méltatott „Ballada elmélete” című munka jelíges levélkéjét felbontották, senki sem gondolta, hogy ez egy kálvinista diák nevét rejti magában, ki ezen nyilvánosságra szánt kísérletével magára vonta az irodalmi körök figyelmét s egy szép reggel arra ébredt fel, hogy aesthetikusaink közt kiváló helyet foglal el.

Tanulmányait az edinburgi egyetemen fejezte be s a mellett, hogy itt szorgalom és megnyerő modorával diszere vált a magyar névnek, elsajátította az angol nyelvet s így most már a classikus görög és latin nyelveken kívül birta a német, francia és angol nyelvet és így módjában állt e nyelvek termékeit eredetiben élvezni és kincseit kiaknázni.

Egy évi távollét után alig lépett a haza

földjére, a midőn 1866. őszén a pesti ref. főgymnasiumban tanszékkal kínáltott meg, mit ő örömmel fogadott el.

S az alig 23 éves ifju, ki tegnap még tanárai osztatlan szeretetét érdemelte ki, — ma már a tanítványok tiszteletére tette magát méltóvá.

Ekkor kezdte költeményeit a lapokban közzé tenni, s ezek nagy részén bizonyos mélabús hang ömlött el, mely azonban ekkor nem tünt annyira fel, de most a temetési harangszó tompa zúgására s a halotti gyászzené bánatos hangjára emlékezett.

S ha a lyrai költő dalaiban saját érzelmeit fejezi ki, nem ok nélkül következethet, hogy elhunyt barátom búskomorsága már ekkor csirájában volt.

Tanársága ideje alatt nemcsak az írók hanem az ország ügyeit intéző politikusok körök figyelmét is magára vonta, — mert a tanfelügyelői intézmény életbeléptetésekor kormányunk is ráveté szemét s a tolnabaranyamegyei tankerület vezetésével bizta meg. A tanfelügyelői intézmény nem igen örvendett népszerűségnek, minek oka főképp abban rejlett, hogy sok oly egyén nevezetett ki, a ki a népnevelésről, tanításról, nevelésügyről fogalommal sem birt, s egyedüli érdeme a családi összeköttetés és ebből származó protectio volt.

A sok név közt találtunk itt-ott tanfőfiakat is, kik méltán állítottak a tankerületek élére, — de hogy Dömötörnél méltóbb, hivatottabb egyént alig találhatott volna kormányunk: az kétségtelen.

Fényes bizonyíték erre az, hogy midőn nemrég 1875. tavaszán a tankerületek változás alá estek, az eddignél tágabb hatáskört nyert, mert nagyobb t. i. a pestmegyei tankerületbe helyeztetett át.

Ez időben egy más nem kevésbé fényes kintüntetés is érte, t. i. a Kisfaludy-társaság tagjává választott.

E választás ellen történtek ugyan a lapokban felszólalások, de nézetem szerint méltatlanok, mert egyetlen művével, t. i. a Ballada elméletével is megérdemelte e kintüntetését.

Tanfeligyelői hivatala sok munkával halmozta el, de e mellett sem feledkezett meg az irodalomról, mit több prózai s verses dolgozattal gazdagított.

Rendes munkatársa volt a „Vasárnapi Ujság”nak, ezenkívül dolgozott a „Budapesti szemle”-be s más lapokba is.

De bármint halmozta magát munkával s bármennyire kerülte az egyedüllétet, mint búskomorság fejlesztőjét — mint életirója mondja — sokszor foglalkozott az öngyilkosság eszméjével. Bizalmas körben tett is rá olykor czélzást, hogy életének nem lesz jó vége; de barátai ezt csak pillanatnyi kedélyhangulatnak vélték s tréfásan igyekeztek másfelé vinni gondolatait.

1877. január 8-án Kecskemétre készült a közigazgatási gyűlésbe. Reggeli 6 órára kocsit rendeltetett. Este ismerőseivel vacsorált s 11 óráig beszélgetett velök vidoran, kedélyesen, mint szokott. Akkor haza ment s életét önkézzével kiolta.

Midőn reggel a nyilni nem akaró ajtót feltörték, benn hideg holt testet találtak. Mit szóljon az ember így jeleneteknél? Legjobb, ha félre fordul és — sir.

Valóban évtizedek mulnak el mig egy ifjunak, — kivált a jelen protectio időben — sikerül barátai szeretetét, környezeté tiszteletét kiérdemelni s tekintélyes, sokaktól irigyelt állásra jutni, s ime ezen egy többre becsüli a hideg sírgödört a világ minden dicsőségénél. (Vége köv.)

Boszniai levél.

(Folytatás.)

Mielőtt további utunkat leírnám néhány szót szölok Derventről. Mint előbb is irtam már, Dervent hegyoldalba fekszik, a várostól a kilátást keletre elzárja egy az országton is keresztülhúzódó magas domb, melyen — mint említém — a katonaság által megszállt rácz templom áll, délre a hegylánc, melynek oldalán fekszik, nyugatra azonban a város mellett folyó Ukrina völgye szép kilátást nyújt. Maga a város többnyire emeletes faházakból áll, csupán a szerajevói országot mentén emelkedik három igen esinos, egészen európai stýlben épült emeletes ház. Ezek is azonban magas kőfalakkal vannak körülveve. Most azonban üresen állanak, tetőiken a számtalan galamb szomoruan bűg elmenekült gazdjára vagy a hárem egyik szépsége után, ki nekik, gyenge kezéből néha-néha magokat hintett. Derventben, valamint Bosznia egyéb városaiban is, az előkelő, Törökországól származott mohamedánok házai legtöbnyire üresek. Így a Derventben levő katonáink beszélük, hogy ők leginkább ily, török gazdjától elhagyott házakban laknak. Ott turbékolnak a galambok, ott kukorikol a kakas, nincs a ki etesse, hanem a bakák aztáú könyörülnek rajtuk oly formán, hogy megeszik őket. — Egy ily elhagyott háznál magam is voltam, hol szintén ezredünkbeli katona lakott. Epen esteledett, hogy odamentem, s alig hogy leültem a megszönyegtelenített keretre — elkezdte valami döngetni a magas deszkakaput, erre egyik baka fölkel s kifelé indúl, mondva, hogy megjöttek teheneink. En is kinéztem az ablakom s láttam, hogy 5 fehér tehen s 4 bivalj jött be a kapun. — Van a város közepén egy háji-báji erődöcske is, közepén egy mecsettel, ezen erőd falait azonban már nagyobb részt lerombolták, a benne levő követ a szerajevói országotat építették ki. Derventben alig van bolt, hol nem európai ember árul, igen sok izraelita és ausztriai német részint mint kereskedő, részint mint iparos foglalta el a mohamedánok üzleti helyiségeit. Dervent mellett, a sik gyepen van egy, még a török által épített új lakutnya, melynek emelete most a sebesültek és betegeknek kórházul, földszinti helyiségei pedig börtönül szolgálnak a hadifoglyok és túzok számára. Közvetlen a város mellett, de a Dobo, Kotorszko és Szerajevo felé vezető országton is roppant nagy a forgalom. Nem így azonban a mellékes utakon. Mi pedig ily mellékes utakon jártunk, feladatunk levén a hegységben levő faluk és az erdősegekben itt-ott elszórvá levő egyes házakat kikutatni, a lakosságtól a fegyvereket elkobozni s a szétugrasztott felkelő bandákat lefegyverezni és összefogdosni. — Kirándulásunk végzélja pedig Prnjator városának kikutatása és a Prnjator alatt tá-

S a ki el nem hulla vas kezűtől, Üldözik határokon keresztül.

Szende fényt vet a kelő nap arca, Büszkén néz a győzelmes magyarra. És a bajnok László szebb világa. Tűn fel így s babért fűz homlokára.

Visszatér őseink szent lakába, Népe ott szelid nejjével várja, És a megtért bűnöst nője, népe Visszavette megbékült szívébe.

III.

„Visszavett a nemzet Én király vagyok, Oh s ez a királyság Kinos állapot.

Munka s szorgalommal Ülni trónomon, Hogy szeressen népem, Tiszteljen honom.

S drága ifjuságom Legszebb évei, Fényes sirban fognak Majd lepergeni.

Nőm mi szép, mi angyal, Oh de kéjt nem ád, Nem felejtém én el Soha Eduát!

Mit nekem e trón! Oh mi nélküle!? Ó, ki nekem oly sok Szép perczet szüle.

Ott idylli csendben Éltem vidoran, Itt folyton sok ember Sarkaimban van.

Élet ez? nem, óh nem, A király nem él, — S oh László, te mégis Ujra az levél.

Oh de istenemre Nem leszek soká, Mert e fész s kimértség Éltem oltaná.

Erzsébet királyné, Ó igaz felem, S tisztán ég szívében A hü szerelem.

Ah de volna bármily Tiszta érzete, Engem boldogítani Nem képes vele.

Elhagynom e várat, El örökre el, A szabadban éled S újul e kebel!”

IV.

Budavára gyászol ismét, Nincsen megint királya, Süllyedt ujra, a ki nem rég Népéből úgy kivála.

„Oh László!” sóhajt nem egyszer A királyné gyászosan, Ki a Nyulak szigetére Rabul kárhoztatva van.

„Férjem, a kit ugy szerettem, Megcsalt, ujra elhagytott, S oh kin, mint rab és mint foglya Üdvözlöm csak a napot.

Jó atya, ki színt elhagytál Válságos kin-soromban,

Lásd leányod hervadtával, Már feléd siet, rohan.

Ah és László, te ki engem Eltemettél átkozott! Nem — légy boldog kedveseddel, Hallj tőlem bocsánatot!”

Igy beszél a megvetett nő S omlanak szép könyei, Fájdalmában, bánatában Önmagát is feledi.

A király pedig vidáman, Él a kéjnek s mámora Kún leányok esábkarjában, Mintha nem szünnék soha.

„Ez az élet! szól az ifju Élvre élv s csak élvezet, Pótolom most, mi a trónon Reám nézve elveszett.

Eduám! a túlvilági Ritka keccsel bíró lény, Elragad e rabvilágból, Éltem most nyílt édenén.

Oh de nőm!? őt elfeledtem, Elszakadt a kötelék, — Zárda-szüznek majd beillik, A szelid hü feleség!”

És az ifju bátor arca Ördögies színt nyere, S vad érzelmek színhelyévé Válik romlott kebele.

Eduát gyorsan megunja S ujra mást és mást szeret, És a felhők tornyosulnak Ifju báb fejed felett!

V.

A hazának, a szegény hazának Fájó keble sebeket takar, És lehajtott fővel, komor arcczal, Jár-ke a megsértett hü magyar. És a gyilkok által elhullt vére, Atkot szór a feslett kún fejére.

„Nem király ő, kúnok szolgálja lénye, A ki a bűn posványába dől, A ki népét így kijátszani tudta, Nem szerettetik a népitől.” A közvélemény már elítélte, Megtörik majd bűnös undok élte.

Jog, törvény, csak pusztá szók levének, Szolga ur lett s ura gyilkosa, S az igazság tán eltűnt a földről, Hogy a sors ily rémes kort hozza! — Nincs igazság, felbomlott a rend már, Csak a daemon igaztani még eljár.

A kegyenczek fíket nem találva, Romba döntenek minden szent jogot, Rabló-gyilkos néppé lón a vendég, S a testvérhez hozzá nem szokott. Láng emészt el város és falukat, Mig királya a hazának mulat.

S visszaállott a tatárkor ismét, Jó barátból ellenség leve, S a ki őt vendégül elfogadta, Annak éltét oltja kardhegye. A magyar nép Lászlóra kiálltja: „Rád omoljon az ég minden átka!”

VI.

„Királya a magyar vitéz hazának, Bizony vidám élted is megszakad, Megsértve vérünk boszút esküvénk rád S te vessz el e nagy bosszuláng alatt!”

borozó e feladatok város alá atkelt és vezetése rozzant elindult. falut, me nyak. A parancsot rel körü pedig al vétel nél a lakossá fegyverek és görbe hangulag imau né hanem a három fi 3 löfegy tölteny, fegyverek pakolt h viselünk három j kal vittü Mist azontul e mászkáln menést a 500 lépé raj, vag embert, nyák-tan ismét eg azonban falu neve hókból a a 12 dik sok tárad már kifá a pihen következ nek for tartó jár nunk, a élelmet hegyi ut többi leg kifáradt, s így k kocsiok lyen a t helyre el esti 9 ó katalnab szakasz alig fél egy falk juhaik a pedig ha pattogó meddig, Kenyer u de hát a után 1 ó fekhelye órakor i magas h szantartó láttuk eg városát. nem a fé nyörü ki és az át norban e „Igen, ne És őrizet Hiszen a Bemenni „Az égre E tigris És néhár E testből „Igen Ke Egy kún Ó Eduát, Lakoljon S a háro Boszú lib „A tette A függön És László A kéjre, És érzi, A kéj-pol De álma Ó ébren s Midőn a Kioltni fog S midőn a S villogó S az elhal „Magyar És így, ki Porrá tevő Mert népe Nem enge

nig egy időben este tiszokaktól többre minden

néhány is irtam várostól szágtun élyen — hegszállt — megerajevói igen csiemeletes falakkal esen ál-szomoma hárem enge ke-Derwent-ában is, zott mo-ek. Igy k, hogy lthagyott a galam-es a ki örülnek öket. — voltam, g. Epen g hogy vetre — deszka-lé indul, . En is 5 fehér — Van a cske is, nit azon- a benne pítették m euró- ausz- részint k üzleti gyepen új lak- besültek tyiségek lyok és mellet, vo felé a forga- utakon. nk, fel- faluk és 6 egyes fegyve- felkelő losni. — anor vá- alatt tá-

borozó cigánybanda szétverése volt. Ezen feladatokat teljesítendő zászlóaljunk Derwent város alatt az Ukriana folyam rozant hidján átkelt és biztosított menetben, kalauzunk vezetésével, Derwentől nyugatra egy rozant uton nagy sár és roppant melegben elindult. Délután 2 órakor értük el Miskovcz falut, melynek lakossága kivétel nélkül bosnyák. A falu kikutatására századunk kapott parancsot. Szuronysegezve, fölött fegyverrel körülvettük Miskovczot, egy szakasz pedig alakházaikba húzódott lakosokat kivétel nélkül összehajtotta a falu végére, itt a lakosság felszólított, hogy a nála levő fegyvereket, u. m.: puskát, pisztolyt, handzsár és görbe késeket adják át. A lakosság egyhangulag mellét verve kiabálta, hogy ne imam nista, nema puskut, nema handzsara, hanem a kutatás aztán kiderítette, hogy három fiatal bosnyák nyomorult fabódéjában 3 löfegyver, 5 pisztoly, egy szurony, több töltény, ezek között 10—15 darab a mi fegyvereinkhez való, továbbá bádóg dobozba pakolt huskivonat, minőt mi borjünkban viselünk és több tölténytáskát találtunk. A három jó madarat szurony között magunkkal vittük.

Miskovczig még tűrhető utunk volt, azontul azonban roppant nagy hegyen kellett mászkálnunk, s e mellett még nehezítette a menést a ragadós sár és az, hogy alig 400—500 lépésnyire ment az ember, már is egy raj, vagy egy fél szakasszal beküldték az embert, egy a hegyek között elrejtett bosnyák-tanya kikutatására. Délután 5 órakor ismét egy nagyobb faluhoz értünk, mely azonban az utól felőlányira fekszik. Ezen falu nevét, mely csupán nyomorult fakunyhókból áll — nem tudom, ennek kikutatása a 12 dik századra került. A sok menés, a sok fáradságos bujkálás és folytonos vigyázat már kifárasztott bennünket, óhajtottuk már a pihenést. Pihenés helyett azonban most következett még csak az igazi, utunk délnek fordult, roppant meredek és hosszan tartó járattal hegyi utakat kellett megmászunk, a pár kocsi, mely a két napra való célmélet hozta utánunk, nem birt a magas hegyi utakon haladni, utászcsapatunk és a többi legénység már nem birt segíteni, mert kifáradt, a kocsikba fogott lovak fele kidőlt s így kénytelenek voltunk mindnyájan a kocsisok segítségére menni s két kocsit, melyen a tiszt sátor és kenyér volt, a táborhelyre el is vontattunk. Táborhelyünk, hová esti 9 órára értünk, egy regényes völgykatalban volt. A mint letáboroztunk néhány szakasz azonnal elment huszt rekvirálni, s alig fél óra múlva csakugyan hajtották is egy farka juhót gazdától együtt, a gazdák juhaik árát ornagyunktól megkapták, mi pedig hamarosan főzéshez láttunk s a vigan pattogó táborüzeknél, az igaz csak félig-meddig, de éjféltre mégis megfőtt a juh-hus. Kenyer ugyan nem mindenkinek jutott hozzá, de hát a hus kenyér nélkül is jó. — Éjfélt után 1 órakor már a jó szénából csinált fekhelyeken pihentünk. Másnap reggel hat órakor ismét utunk indultunk s egy pár magas hegyecsúcsot megmászva, egy hosszantartó hullámos fensíkon áthaladva meg-láttuk egy szép tágas völgyben Prnjavor városát. A város nem a völgy közepén, hanem a fensík déli hajlásában fekszik. Gyönyörű kilátással az alatta elterülő szép völgy és az átellenes meredek csucokra. Prnjavorban egyetlen európai modorban épült ház

„Igen, nézd Árbocz, alszik már az ifjú És őrizetlen fényes sátora, Hiszen a kedvelt kún fiaknak úgy is Bemenni tiltva nem volt s nincs soha.”

„Az égre Törtel a magyar királya, E tigris van most körmeink között, És néhány elmúlt percz után a lélek E testből más világra költözött.”

„Igen Kemencze — szól Árbocz boszusan — Egy kún nemes családot sérte ő, Ó Eduát, a szép rokont csalá meg, Lakoljon érte most a hitszegő.”

S a három vad kún a sátorhoz ér el, Boszú líheg pokolrút arczukon. „A tette fel — szól Árbocz, csendet intve — A függőnyt félre én magam húzom.”

„És László alszik, alszik lázas álmát, A kére, élvre gondol s ittasul, És érzi, hogy kezéből kiürítve, A kéj-pohár eltörve földre hull.”

De álma nemcsak pusztá vak tünődés, Ő ébren érzi, hogy az óra itt, Midőn a sir kaszája rém kezével Kioltni fogja földi vágyait.

S midőn a lázas álomból felébred, A villogó tör keblén ver sebet, S az elhalónak végső sohajtása: „Magyar hazám! bocsáss meg! — ég veled!”

„És így, ki nem szünt kéj s márnak élni, Porrá tevő azt a halál keze, Mert népe vesztét a bűnös királyért, Nem engedí a magyar istene.”

Persa Győző.

van a piac közepén, de vasajtaju bolta ennek is zárva, nyitott ablakain a török-kényelem romjait láthatni csak. A város lakossága nagy részben török kereskedő, de van egy pár jómódú szerb is. (Vége köv.)

Színház.

Lapunk mult számából térszűke miatt kimaradt a „színházi rovat” nehogy derék színészeink azt gondolják, hogy előadásukat megemléstére méltónak sem tartjuk, — utólag közöljük.

Hétfőn, október 28-án adatott: „Házasság politikája” eleven egy felvonásos vígjáték, a szereplők egytől egyig jól játszottak. — Bosco lovag mutatványai nem sokat érnek.

Kedden, október 29-én adatott: „Fehér Othello.” Vígjáték 1 felvonásban. Mind a négy szerep igen jó kézben volt, a közönség igen jól mulatott az előadásban s ez kárpótolta a Bosco-féle látványosság unalmát.

Szerdán, október 30-án adatott: „A bálvány.” Üres színház, kedvtelen előadás.

Csütörtökön, október 31-én Molière „Képzelt beteg”-ét adták — s úgy, hogy bármely elsőrangú színház díszre válnék. Valamennyi szerep jó kézben volt s valamennyien kitűnően tudták szerepüket. Meglátszott a szereplőkön, hogy értéket fektetnek a mai előadásba, — képességüket kimutatandó s azt elérték. Mert a ki ez előadásnál a színházban volt, az meggyőződhetett a felől, hogy Károlyi társulata oly tehetséges s jeles drámai erőkből áll, milyennel — valjuk meg eddig sem az igazságot alatt, sem az intendatúra életében eddig nem bírtunk — s csak sajnálattal kell Károlyira gondolnunk, kit oly csekély mérvben támogatnak. A volt intendatúrának, ha nem is fektűné érdekében, de erkölcsi kötelességének keilene ismernie a színigazgató gyámolítását, ki nem mehet házról házra bérletet gyűjteni, mint mentek tavál s két éve az intendatúra tagjai: — ő vállalkozó, neki be kell várti, ha jönnek; de az intendatúra tagjainak, — ha teszik — érdemül, — a szűnyű gyámolítása körüli érdemül veszik s hazafias tettek róják fel. — Miért nem gyakorolja e hazafias tettet?

A „képzelt beteg” előadása a legszigorubb bíráltól is kielégítette s ritkán hangzott el annyi kacaj egymásután, mint ez este. — Kendy (Argan) a képzelt beteg szerepét alapjában elhibázta nagyon is. Kendy, a mindenkor mulattató, megnevetető s a karzatot megrendítő Kendy maradt. — Kutassy k. a. mint mindig, de ma különösen kedves volt, s Toinette szerepében remekelt. — Latabár egy classicus alakot mutatott be Diafornis Tamásban, s apján (Ferenecyn), észrevenni, hogy diákkorában eredménytel gyötörték a classikusokkal, mert ugyan szép lassúsággal s helyes accentuálással olvasta fel az orvossá avatást. — Berra Paula, mint Angelika igen jó volt s Toldyné mint a 14 éves kis Louison, kitűnően adta a naiv, tudatlan lány szerepét. — Ligeti, Toldy, Izsó kisebb szerepekben is kitűntek. — Óhajtható volna, ha Károlyi ur e darabot ez évad folytán még egyszer előadná, meg vagyunk győződve, hogy sokkal nagyobb közönségre lesz, mint most volt.

Pénteken, november 1-jén adatott: „A kintornás család.” Tóth Ede egyik eleven darabja. Reiner Antónia Juczika szerepében remekelt. — Bimbó Laczi (Mihalovics) kifogástalan. — A potya fiskálist Ferenecy elég elevenen adta; de Szilágyit jobban szerettük e szerepben. Marit Latabárné annyi érzéssel személyesítette, hogy csaknem megsírtuk. No Kendy a molnár inasban otthon volt s folytonos nevetést idézett elő. — Általában az előadást sikerültnek lehet mondani.

Venio nunc ad fortissimum. Szombaton, november 2-kán adatott nálunk először: „Kapitány kisasszony” kitűnő vig operette. — Mi láttuk e darabot a népszínházban s mondhatjuk, hogy Soldosné leszámitva, semmivel sem élveztünk többet ott, mint itt s azt tanácsoljuk mindenkinek, hogy a ki a „Kapitány kisasszonyt” látni akarja, csak azért, hogy Soldosné is lássa és hallja, sohasé fáradjon s költekezzék Budapestre, mert Reiner Antónia játéka teljes élvezetet nyújt. Csengő hangja, ügyes, eleven játéka a legfinnyásabb izlés is kielégítheti; különösen mint kapitány a csinos férfiruhában oly kedves, oly fürge volt, hogy épen nem csodálkozunk, ha a gazdag brazilai mint fériba is szerelmes volt. Reiner Antónia nemcsak mint énekes, hanem mint játékos művész volt s megérdemelt a tapsokat. Kendy, a főczeremóniás, játéka és rögtönzései oly erős nevetést idétek elő, — hogy mindnyájan oly étvágygyal jöttünk ki, mintha nagy mozgást tettünk volna. Gálóssy hangja győnge; de hanghordozása s játéka kielégítő volt. Latabár a brazilai nemeset úgy személyesíté, — hogy szereplése ellen a szőrszálhasogató találhat csak valami kifogást. Békeffy olyan szeresen volt, hogy no. Schwarcz Emma szép deli szinpldi alak, hangja nem egészen tiszta; — de játéka kielégítő. — A színház zsufolóság megtelt a kellemetlen idő daczára s azt hisszük senki sem bánta meg; mert alig emlékezünk oly élvezetes estére, mint a szombati. Gratulálunk az igazgató urnak, a ki így eltalálta a közönség izlését, a közönség pedig pártolással csináljon jó gusztest Károlyi urnak.

Vasárnap, november 3-án: „Ambrus bácsi” Abonyi népsziműve adatott — középszánu közönség előtt. A darab nagyon keveset ér, — mint már jeleztük — de jó előadással élvezhető s mulatságos. — Az előadás nem tartozott a jobbak közé, nagyon is vontatott volt. Mihalovitsnak ének tekintetében jó napja volt, csak több bátóság volna s rukkolna elő a hanggal. Mert, hogy hangja van azt többször bebizonyította, de a bártortalanág egészen a torkára szorítja hangját.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* Megrendelési-iv „Miskolcz Gyásza,” című emlékkönyvre. Az iszonyu pusztítást, melyet az árvis a szerencsétlen városban okozott, csakis az foghatja fel, a ki azt a rémes éjszaka után láthatta; méltólag csakis annak szive indulhat meg a szánalomra, a segélynyújtásra, ki erről fogalommal bír. — Vajmi kevesen vannak azok, kik az iszonyu kár színhelyen győződhetek meg a

szerencsétlenségéről, a borzasztóságukban is nagyszerű képekről, melyeket a romba dőlő utcáik, épületek nyújtottak! Hogy ezt mindenki számára szemléltethető tegyük, a legkiválóbb részletek azonnal avész után lefényképeztettek, csakis így lehetvén hű mását adni a katasztrófa szörnyű következményeinek. Az Emlékkönyv tartalmát hazánk kitűnő íróinak dolgozatai képezendik, nevezetesen: a megrendítő eseményt és az egyes mozzanatokat nt. Gyöngyösy Sámuel tollából veszi az olvasó közönség: míg Szász Károly, Léway József, Vadnay Károly, dr. Bódogh Albert és többen egy-egy kiváló czikkel gazdagítják a díszes művet. Az emlékkönyv tartalmazni fogja e magvas olvasmányokon kívül mindazon jöltevők neveit, kik az inség enyhítésére áldoztak, továbbá azok neveit is, kik 1878. október hó 10-ig az aláírási-íveket kitöltve beküldötték. Az Emlékkönyv ára 10 gyönyörű eredeti fényképpel 4 frt. o. é. 2 fényképpel 2 frt. 50. A tiszta jövedelem fele az árvízkarosultaknak adatik. Forster Rezső, nyomdatulajdonos, Sínay es társa fényképeszek Miskolczon. Az Emlékkönyv minden megrendelőnek postai utánvétellel küldetik meg.

* Nagy-Kanizsán. Bátorfi Lajos és Hoffmann Mór „A szőlőföld és a haza” című magyar földrajza hirdettek előfizetést, mely túnyomólag Zalamegyével fog foglalkozni. Egy példány ára 25 kr.

Hireink.

— A székesfejérvári iparosok a város-ház nagytérképében e hó 3-án tartottak értekezletet a jövő évi kiállítás érdekében. Az ülést gróf Zichy Jenő, mint annak összehívója nyitott meg. Az eddigi tevékenység s eredményt eszetelve, felhívja a fejérvári iparosokat is tevékenységre s indítványozza, hogy egy bizottságot válasszanak saját kebelükből, mely a kiállítás ügyét városunkban az iparosok közt vezeti és terjeszti. Havranak József szólal fel s megjegyzi, hogy a kiállítási végrehajtó bizottság működése eddig igen laza volt a városban s ezért nem lehetett itt eddig nagyobb törekvést észlelni; de most már komoly tevékenységet tapasztal. — Azt véli, hogy nem most válasszák meg a bizottságot, hanem jövő vasárnap délutánra hívassék össze gyűlés, mely alkalommal mindazon iparosok, kik a kiállításon részt venni akarnak egy aláírási-ívet írjanak alá s az aláírók közül alakítsák meg a bizottságot. Végre, hogy a vasárnap tartandó ülés minél népesebb legyen, ajánlja, hogy a meghívást a kiállítási elnökön kívül még 2 polgár írja alá. Kubik János buzdítja az iparosokat minél nagyobb részvétellel. Felszólal még Pribék Antal, Pollák Armin, Say Ferenecz, Kövessy és Klökner Péter is, végre elhatároztatott, hogy jövő vasárnap délután 3 órára a fejérvári iparosok ülését tartásra, a város-ház nagytérképében összehívattak, mely alkalommal fognak határozatot hozni. A meghívók aláírására gróf Zichy Jenőn kívül id. Fel-mayer István s id. Námesy Ferenecz is fel-fognak kéretni.

— Meghívás. A fejérmegyei és Székesfejérvári városi történelmi s régészeti egylet választmánya folyó évi november hó 6-án d. u. 4 órakor a megyeház kis termében ülést tart, melyre a választmány tagjait van szerencsém meghívni. A titkár.

— Ma legtöbben a holtakról emlékezünk meg Kiki költőesség érzettől, mások szeretettől indítatva és ismét mások levandók a kegyelettel, emlékeznek meg a holtakról. — Igazi örömese szolgálhat mindenkinek, hogy Kunos Endre költőnkönkről sem feledkeztek meg a kegyeletes női kezek és emlékkövét két koszorúval ékesítették. Midőn ezt tették, a haza oltárát díszítették. A haza és művészet nevében köszönetet szavazunk érte.

— A november hó 9-ik napjára tervezett történelmi s régészeti kiállítás mint értesültünk igen szépen fog sikerülni. A fővárosi muzeumból nem 2, hanem valószínű 4 Corvinát fogunk kapni, s pedig kettőt a Konstantinápolyból hozottak közül. Ezenkívül több becses régiség fog ott kiállítani.

— Honvédeink Eszék várából való távozása alkalmával, az ottani várparancsnok-ság részéről a következő napiparancs adatott ki: „1878. okt. 27-diki várparancsnoksági parancs. A m. kir. 65-dik honvéd-zászlóalj Eszék helyőrségéből való távozása alkalmával, készetve érzem magamat nevezett zászlóaljnak, terhes helyőrségi szolgálata teljesítése körül tanusított buzgalma, pontossága és kötelességérzetéért, valamint példás figyelméért a szolgálat nevében legbensőbb megelégedésemet kifejezni. Esch, tábornok.”

— Meghívás. A helybeli főreáliskola tanárai közül néhányan folyó hó 8-tól fogva minden pénteken d. u. 6—7-ig a reáliskola vegytani termében népszerű ingyenes előadásokat fognak tartani, melyekre a t. cz. közönség ezennel tiszteletteljesen meghívatik. Egyelőre a következők elő a d. a s jelentetik: Nov. 8-án: Néhány vegyileg rokontest gyors egyesüléséről. Előadja: Wassinger Károly.

— A megyei hatóságnál két országgyűlési képviselő megválasztott szolgabíró lemondása folytán megürit szolgabírói állások főlépán ur által rendes helyettesítéssel közelébb töltettek be a következőleg: az adonyi járásban helyettesített Ritter

István segédszolgabíró; a székesfejérvári járásra nézve helyettesített: Huszár Agost sárbogárdi szolgabíró; a sárbogárdi járásra nézve helyettesített Nagy Kálmán sárbogárdi segédszolgabíró.

— Katonáink, a Jelliasich-ezred Bosznában levő része már utban van hazafelé s Boszniát elhagyva, Horvátországban vannak. Honnét hajókon fognak feljönni. Néhány nap múlva meg is jönnek. Ünnepléses fogadtatásukról csakugyan kellene gondoskodnunk.

— A történelmi s régészeti egylet tagjai érdekében megemlítjük, hogy az egylet választmánya elé egy indítvány fog közelébb beterveztetni, miszerint az egyleti tagdíjak csak 1878-dik évi május hó 1-5 napjától szedessenek. Azokra nézve pedig, kik eddig több évi díjat fizettek be, a befizetett összeg 1878-dik évtől számítva a következő évekre fog előre fizettképen beszámíttatni. Az indítvány, mint a hangulatot ismerjük el fog fogadtatni.

— A jövő évi kiállítás érdekében a tevékenység szépen folyik. Városunk iparos körei is törekednek iparunk érdekében minél nagyobb sikert kivívni.

— Az idén gyorsan kezd a tél beköszönten, november 1-jén éjjel hóesés volt, nappalra ugyan elolvadt, de egész napon át hideg idő vala.

— A zircz-czisztzeroci-rend közelébb a a szentgothárdi apátságot is, mely eddig Ausztriához tartozott átveszi. Az ottani uraldom kormányzójává Schill Athanasz hercegfalvi plébános neveztetett ki.

— Hymen. Kiss Alajos városunkban előnyösen ismert fiatal andocsi kereskedő f. hó 12-én vezeti oltárhoz a bájos Szigethy Etel kisasszonyt Kaposvárról. Boldogságot kívánunk a fiatal párnak.

— Schwarcz Mária kisasszony, a helybeli Fröbel féle gyermekkert vezetője, külön is ad előadást a Fröbel-féle rendszerből. — Ajánljuk a szakavatott s művelt kisasszonyt a szülők figyelmébe. Intézete különben eddig is a közölsiméretet vívta ki.

— A bajai főgymnasiumot a zircz-czisztzeroci-rend átveszi, a miért a szentgothárdi apátságot megkapta. Így tehát nagyobb tanítási köre lesz a tanügy terén hazánkban ugyis szép érdemeket szerzett rendnek.

— A városi bizottság f. évi novemb. hó 11-én fogja rendes havi közgyűlését megtartani, melynek fontos tárgyai lesznek.

— Lesz-e eredmény? Több ízben felszólaltunk mári s habár nem volt haszna, ismét felszólalunk. Egy elélemedett iskolatanító botorkál az utcákon, az öregség miatt reszketve s néha, ha elgyöngül falhoz támaszkodva áll s az emberek hidegen haladnak el mellette. Hát kenyerre javát azért ette meg mások oktatása mellett, hogy élte alkonyán éhen haljon. Bizony jobban megérdemelné, hogy az aggok, vagy szegények közé felvegye a hatóság, mint a munkaképes. O. V.

— Figyelmeztetés. A magyarfaló „Gartenlaube” s a muszkanyaló „Über Land und Meer” annyira előzönlötték hazánkat, hogy alig van család, melynek kebelében ezek a nemzetellenes folyóiratok feltalálhatók ne lennének. Hogy ezen idegen termékek vég-revalahára a magyar családok kebeléből kiszoríthatassanak, Mehner Vilmos budapesti könyvkereskedő „Képes Családi lapok” cím alatt folyóiratot indított meg, mely minden 14 napban jelenik meg s egyes füzet ára csak 30 kr. Mi láttuk az első két füzetet s bátran elmerjük mondani, hogy mind tartalom, mind a képek csinosasága s tisztasága tekintetében a fentemlített külföldiekkel kiállja a versenyt; de ha nem állná is ki, nem hazafiai kötelesség pártolni a hazait azért, hogy az ne csak elérje, hanem túlszárnyalja a külföldit. Meg vagyunk győződve, hogy hazafiai s honleányi érzettől áthatva a „Képes Családi lapok” egy mivelt család körében sem fog hiányozni. Megrendelhetni minden könyvkereskedésben s Budapesten Mehner Vilmosnál. IV. kalap-utca 4. sz.

— A mult héten az utcán 9 fr. 70 kr. találtatt. A ki elvesztette a kapitányságnál igazolás után átvetheti.

— A székesfejérvári tóvárosi olvasókör helyiségét megnagyobbította s most már két nagy szoba áll rendelkezésére. Vajha többi egyleteink is így haladnának.

— A székesfejérvári jövő évi országos kiállítás titkára Manhold Antal csütörtökön érkezik városunkba s ekkor az ügykezelés vezetését átveszi.

— Székesfejérvár város három rendbeli felirata a kormány ellen közelébb került az országgyűléshez. A kérvényi bizottsághoz lett mind a három kiadva.

— A székesfejérvári korcsolya-egylet is kezd már mozogni, közelebb fog közgyűlést fog tartani, melynek fontosabb tárgyai is lesznek.

— Adakozás. Freud Anna urhölgy Bicskeről tépést és sebkötőket küldött szerkesztőségünkhez. Átazolglattuk.

— Az Erd-Ercsi urodalom, mely jelenleg gróf Winpfen tulajdona, a párisi világiállításon gazdasági termelvényeiert, bronzéremmel lett kitüntetve, reméljük a székesfejérvári országos kiállításon is részt vesznek

Tolvajlás. Kovács János helybeli korcsmáros korcsmájában együtt voltak Sabor István, Karger Ignác és Rektor János bádög edényárus; a két előbbinek a foga fáján az utóbbi pénzére, attól szép szerivel elvenni akarták. Sabor István tehát Rektor Jánost ölébe véve, tőle a pénzért tárczát elcsente. Később pedig, midőn Rektor János a korcsmából kijött, azt a két tettes és még egy társuk üldözte, ki egész a vasutag menekült tőlük s csak úgy szabadult meg ott is, hogy egy mély árokba elbujt. Mind Sabor, mind Karger letartóztatván az utóbbinál házkutatást tartatott s ládájában fekete karpereczet találtak, melyet állítólag egy bérkocsiban talált.

Mint halljuk, Károlyi szinigazgatónk már kiosztotta a szerepeket Augier legújabb szinművére a Fourchambault családra. Örömmel vesszük e hírt s tudatjuk közönségünkkel, kérve, ne mulasztaná el megnézni e nagyszabású remek darabot, milyen — fővárosi lapok után mondjuk — minden 50 évben csak egy készül.

Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik nagyatyám Oliva József temetésén résztvettek s megjelenésükkel megtisztelték, fogadják hálás köszönetemet. Káloz, 1878. okt. 31-én. Kurcz Béla.

Beküldetett. Székesfejevári város határában a Sárkeresztúr felé vezető út rendkívül rossz állapotban van s bámulnunk kell azon, hogy a hatóság oly kevés figyelmet fordít ezen fontos közlekedési útra. Annál is inkább több gondnal kellene erre nézve lenni, mert a város a vámszedési jogot oly feltétellel nyerte, ha a közlekedési utakra gondot fordít. Erre nézve tehát figyelmeztetjük, nehogy úgy járjon mint Pécs városa, mely ezen feltétellel nyert közevetvámot és gondatlansága miatt el is vesztette.

Még e hó folytán mint értesültünk egy füzérke fog rendeztetni a helybeli ifjúság által, hogy a csendes társadalmi élet kissé felvidüljön.

Rendőri hír. Pap István pesti szabóegény már ott sikasztást követvén el, városunkba jött, itt meg Weisz és Stauber-nél csalással párosult sikasztáson éretett el, miért is megfenyítés végett a rendőrség által a kir. törvényszékhez kísértetett.

Szép kilátás. Hír szerint eddig 13 képviselő fizetése van bíróság letiltva. Hát még mennyi lesz egy év múlva. Az a Pest, az a rang.

Dressirozó intézet. Valami Schubert Gyula nevű budapesti uri ember azt a nemes czélt tűzte maga elé, hogy az éretlen és tapasztalatlan fiataliságot korán érvé és gyakorlattá képezi. Hogy ezt elérhesse maga és neje aláírásával következő felhívást bocsátott ki: „Jöjjünk össze, közöljük egymással a napi eseményeket, a mire alkalmat nyujtanak az — Uj nemzedék, Család lapja, Hölgyek lapja, Képes mulattató, Üstökös, Bolond Istók s több német lap. Mulassunk a mellett játszunk tekét, sakkot, szavaljunk jeles költőnk műveit, szónokoljunk, szindarabot adjunk elő s tízzelünk jutalmat versek s beszélyekre, adjunk ki írott lapot, melyben saját műveink fognak megjelenni s ára csak 4 krajczár legyen. A népszínházban fele díjért eszközünk bejárást, később a többi színházakba is. Jöjjünk össze hetenkint háromszor és pedig mi férfiak hétfőn, szerdán és pénteken esti 6 órákor, ti pedig hölgyek kedden, csütörtökön és szombaton szinte 6 órákor, vagy válaszsztatok más napokat, hiszen minden napnak 12 órája van. — Vasárnap, ha úgy tetszik nők s férfiak összejöhettek s közösen mulathatunk. A mi kaszinónk folyvást nyitva áll. Jöjjetek össze tehát minél gyakrabban s minél számosabban, hiszen a havi díj csekély, csak 30 kr. s mennyi élvezetben fogtok részesülni. Beiratások reggeli 8 órától esti 8 óráig. Csak tanuló urak és tanuló kisasszonyok vételek föl. Az alakuló gyűlés november 3-án fog megtartani váci-ut 11. sz. a kereskedelmi akademiával szemben, a kapu alatt balra. Schubert Gyula és neje, casino és kávéház-tulajdonosok. — Csak rajta hಂಬoldogítók, hiszen az erkölcselenség még nem hágot tétőpontra, még egy ilyen intézetre volt szükség.

Magyarosodás. A Józsefvárosban, a köfaragó-utczában van egy vendéglő, „a három hordóhoz,” melynek egyik asztalánál társaság alakult a német nyelv ellen. Nagy betűkkel irt figyelmeztetés int mindenkit, hogy annál az asztalnál német nyelven nem szabad társalogni, csak magyarul. A szövetkezett vacsoráló-társaság tagjai kötelezve vannak — bár köztük néhányan csak töredzve élnek magyar szóval — minden elejtett német szó után egy krajczárt fizetni, mely bírság perselyben összegyűjtetvén, — minden hó végével jótékony czélra fordítatik.

Komikus jelenet lehetett. Szegeden az a furcsa szokás divatozik, hogy az iskolásgyermekek vizeskorsót visznek magukkal, hogy abból a tudománysojzomj mellett testi szomjukat is kielégíthessék. Az Isten áldása must dolgában rettenetes s a szülők gondolván, hadd legyen a szegény gyermekeknek karácsonyjuk, víz helyett musttal töltötték meg a korsókat. A gyermekek csak szopogatták a karczost s egyszer eltezdtek

dévajkedni, cibálódni, lármázni s a tanító kérdésére nevétséges feleleteket adni. A tanító nem tudta elgondolni micsoda gonosz lélek szállta meg az ő kis nyáját, hogy egyszerre oly bogaras lett, míg nem kisült, hogy a kis emberek becsiptek. Ekkor aztán hazabocsátotta őket s a muzsasereg dalolva, kurjászva tántorgott haza. Azóta a tanító mindig sorba kóstolja a korsókat, hogy nem áldás van-e bennök. Furcsa lenne, ha most meg a tanító csipné le magát, ez lenne ám a circulus vitiosus.

London, okt. 29. Páris, Bécs és London között sürgöny-váltások folynak. Hovnty flotta-parancsnok utasítva lett, hogy legyen készen a legközelebbi napokban bevitortlázni a Herzeg szigetekre. A legközelebbi minisztertanács a mozgósítás kérdésével fog foglalkozni.

London, okt. 29. A „Times” írja: A muzsika csapatok jelenléte Konstantinápoly előtt megakadályozza a békét. — Ideje Muszkaországot kötelességeire figyelmeztetni.

Moszkva, okt. 29. Samara kormányzóságban kommunisztikus propaganda folytán pörlázadás ütött ki. Nyolcz faluban felkonczolták a földbirtokosokat és gazdatisz- teket és házaikat felgyújtották. A lázongó pörök a földosztást követelik. A mozgalom elfojtására küldött katonaság gyengének bizonyult. Innen most egy egész hadosztály küldetett Samaraba. Közelebbi részletek még hiányoznak. Tény, hogy a lázadás igen komoly jellegű.

Ki hiszi el?

Egy 80 éves milliomos sirjánál halottak napján az örökösök tisztá szivből sirtak. Egy bugert láttam, a ki utálta a pálinkát. Az orosz kormány helyesli Bosznia és Herzegovina annexióját.

Gabona-ár november 2-án.

100 kilogramm	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	8	—	7	50	7	—
Kétszeres	6	20	6	10	—	—
Rozs	5	70	5	60	5	50
Arpa	5	60	5	20	4	70
Zab	5	50	5	40	5	20
Kukoricza	5	40	5	30	5	20

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

Kriegsmedaillen

sammt Band, per Stück 75 Kreuzer. Bei grösserer Abnahmen entsprechenden Rabatt! Uniformsorten u. Uniformkleider jeder Art billigst. — Uniformirungsanstalt zur „Kriegsmedaille.“

WIEN, Mariahilfstrasse 22. BUDAPEST, KARLSKASERNE.

TSCHELNITZ HERMIN
és
HOHENBERG BÉLA
jegyesek.

Üzlet változás.
MICHITSCH M. P.
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására juttatni, — hogy fűszerkereskedésem a kaszárnya-utca 9. sz. t. Bóné ur házában, a kettős mézarszék átellenében f. é. *mindszentek napjától kezdve* helyeztem át; nem mulaszthatom el ez alkalommal a nagyérdemű közönségnek eddigi pártfogásáért, melyben részesített hálás köszönetemet nyilvánítani, s kérvén az új helyiségemben is igen becses bizalmukkal továbbra is támogatni; — egyszersmind bátor vagyok ujjonnan dúsán felszerelt fűszerkereskedésem s nagymennyiségben levő mindennemű új déli gyümölcsök, tengeri halak, legkitűnőbb sajt-neműek, valódi jamaikai rum, legfinomabb thea, cukor, kávé, veszfaljai sódar, nemkülönben legizletesebb csemege ételeket és italokat legmelegebben ajánlani és biztosítom a pontos és legutányosabb kiszolgáltatást.

Öntött vaskályhák

nagy választékban
méltányos áron
kaphatók
lfj. Námesy Ferencz
vaskereskedésében,
buza-piacz, csatornapart.

!!Hamisítás ellen óvás tételük!!
Cs. kir. kiz. szabad. ujjonnan javított, amerikai és angol szabadalom levéllel ellátott I. általánosan kedvelt
Anatherin-szájviz
POPP J. G.
Hogy ezen kedvelt, majdnem nélkülözhetetlen szer mindenki által könnyebben megszerezhető legyen, különféle nagyságu üvegekben kaphatók, és pedig 1 nagy üveg 1 frt. 40 kr., 1 középszerű 1 frt., és 1 kis üveggel 50 kr.
A legkitűnőbb gyógyszer csúszos rheumatikus fogfájdalmaknál, fogloboknál, nydaganatok és keléseknel, fölödjia a létező borkövet, s meggátolja ennek ujra képződését, megszüldítja az iny megérsítésé által az ingová vált fogakat, s mialatt az iny és fogakat mindennemű ártalmas anyagoktól megtisztítja, azalatt a szájánk tide frisseséget kölcsönöz, és a csupa egy párszori használat által is eltávolítja a szájak rossz kigőzölgesét.

Anatherin-Fogpasta.
Sztintén Dr. Popp J. G. cs. kir. udvari fogorvostól Bécsben.
E szer fenntartja a lehellet tisztaságát s üdeséget, azonfelül pedig a fogaknak fényes fehér színt kölcsönöz, megörzi azokat az elkorhadástól s megőríti az inyt.

Dr. Popp J. G. Nővényi-Fogpora.
A fogakat olyképen tisztítja, hogy a mindennapi használat folytán nemcsak a rendszerint alkalmazott fog- vagy borkövet távolítja el, hanem a fogak fényes fehérségét is üdeség tekintetében mind jobban elősegíti.
Ára egy doboznak 63 kr. o. é.

Popp aromatikusz fogpasztája.
Sok év óta a legbiztosabb óvszernek fogfájás ellen és a legkitűnőbb szernek van elismerve a száju-üreg és a fogak ápolására és fenntartására. Egy darab ára 35 kr.

Ezen fogólom zón por és fogladyadékból áll, mely az üres korhadat fogak kitérsésére azért használtatik, hogy a fogak eredeti alakja ismét helyreállítsassék, s hogy általa csontszü tovább terjedése megakadályoztassék, mialatt az ételmaradékok további összegyűjtése, valamint a nyál és egyéb folyadékot, s a csontanyag további megingása a fog-nyig (mitől a fogfájdalom származik) meggátoltatik.
Egy tok ára 2 frt. 10 kr. osztr. ért.

FIGYELMEZTETÉS!
Előforduló hamisítások következtében bátor vagyok a t. cz. közönséget figyelmeztetni hogy minden palaczk az óvásjegy kívül még egy czímmel: (Hygea és Anatherin praeparatum) ellátva van, mely egy tisztán átlátható víznyomáson az állami sást és a czímet mutatja.
Kaphatók: Székesfejevárott, Braun József, Diebálla György, Broszman Elek, Pásztorj Sándor, Say Rudolf gyógyszer. Szekerák és Hornyánszky keresk. Lovasberényben: Heissler Győző gyógyszer. Mórozt: Jency. Palotán: Würfl gyógyszer. Veszprém: Gutthard és fiaínál, Tuszka M. és Társa, Ferenczy gyógyszer. Pápa: Tschepan, Bermüller J., Szabó gyógyszer. Dunaföldvár: Lukács A., és Kubányi S. gyógyszer. Duna-Vecsn: Klinke gyógyszer. Kun-Szent-Miklóson: Tóth S. gyógyszer. Polgárdin: Kampis József gyógyszerárában.

Megyetér
2-ik szám alatti ház
szabad kezéből eladó.
Tudakozódhatni ott helyben.

VÖRÖSMARTY KÖNYVNYOMDA

SZÉKESFEJÉRVÁROTT,
Kaszárnya-utca 6-ik szám.

Ajánlja
a mostani igényeknek minden tekintetben megfelelőleg jól berendezett üzletét,
minden néven nevezendő e szakba vágó munkák izléses, pontos és jutányos kiállítására.

Füzetekkel
Számmer Kálmán,
tulajdonos.

Dr. SINGRUEN HENRIK
fogorvos,
tisztellel jelenti a n. érd. közönségnek, hogy helyben a
Szent-István-utca 13-ik sz.
(Tehel-féle házban)
fogorvosi s fogmentöl' intézetet
nyitott s ott naponta
reggeli 8 órától esti 5-ig rendel.
Gyermek-fogakra különös súlyt fektet.
Szegényeknek reggeli 8-tól 1/2-ig rendel ingyen.

Nyujtsd a szerencsének kezéd!
375,000 állami mark
vagy
218,000 o. é. frt.
főnyereményt
nyujt a legújabb nagy pénz kisorsolás, mely a magas kormány által engedélyezve és biztosítva van.
Az új terv előnyös beosztása akként van, hogy kevés hónap alatt 7 kisorsolásban **42600 nyereménynek** bizonyosan ki kell jönni, s e között a 375,000 mark, vagy 218,750 forintos nyeremény is; továbbá:

1 Nyeremény	Mark	250,000
1	"	125,000
1	"	80,000
1	"	60,000
1	"	50,000
1	"	40,000
1	"	36,000
3	"	30,000
1	"	25,000
6	"	20,000
1	"	15,000
1	"	12,000
24	"	10,000
2	"	8,000
31	"	5,000
61	"	4,000
304	"	2,000
502	"	1,000
621	"	500
675	"	250
22850	"	138
stb.	stb.	stb.

A húzás hivatalos napjai már rendszeren megállapítva lettek.

Ezen nyéremény-húzáshoz sorsjegyek kaphatók és pedig:
1 egész ered. sorsjegy csak . . . 6 M. 3 1/2 frt.
1 fel " " " " . . . 3 M. 2 3/4 frt.
1 negyed " " " " . . . 1 1/2 M. 90 kr.
Minden hozzáuk böküldött megbízások postaküldéssel, utalványozással, vagy anvéttellel a legnagyobb pontossággal lesznek elintézve és minden megrendelt állampecséttel ellátott eredeti sorsjegyet tölem kapja meg.
A megrendelésekhez rendszeren egy hivatalos utánérvvel szolgálunk ép ugyan minden húzás után a húzási-lajstromot kérés nélkül bérmentve megküldjük.
A nyeremények kiifizése azonnal az állam felelősége mellett akár postailag, vagy számos összeköttetésünk által általunk Osztrák Magyarországnak bármely nagyobb piacézn is eszközölhetők.
Válalattunkat mindig szerencse kísérte, — számtalanszor lönek különféle főnyeremények az általunk eladottakból kibuzva
Egy ilyen a legszolidabb alapon nyugvó vállalatot az ember mindig a tömeges pártfogás reményében nyit meg, kérjük tehát, hogy a megbízásoknak mindenképeleget tehessünk, azokat mindenesetre november hó 30-ig beküldeni sziveskedjenek.

Kaufmann és Simon,
bank- és váltó-üzlete
HAMBURGban.
Vesz és elad mindenféle államkötvényeket, vasuti részvényeket, kölcsönjegyeket stb.
U. i. Üzletünk iránti szives bizalmukat megköszönve, azt a jövőben is iparkodni fogunk megelégedésre kiérdemelni. **Fentebbi**